

Sygn. akt V S 6/19

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Grzegorz Stojek (spr.)

Sędziowie: SA Olga Gornowicz-Owczarek

SA Lucjan Modrzyk

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2019 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi (...)Spółki Akcyjnej w K.

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w (...)

o stwierdzenie przewlekłości postępowania sądowego

postanawia:

1. stwierdzić, że w sprawie z powództwa (...)Spółki Akcyjnej w K. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w B. o zapłatę, sygn. akt XIV GNc 630/17 Sądu Okręgowego w(...), nastąpiła przewlekłość;
2. przyznać od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w (...) na rzecz skarżącej (...)Spółki Akcyjnej w K. sumę pieniężną w kwocie 2.000 (dwa tysiące) złotych;
3. zasądzić od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w (...) na rzecz skarżącej (...)Spółki Akcyjnej w K. kwotę 450 (czteryście pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów postępowania ze skargi o stwierdzenie przewlekłości postępowania sądowego;
4. zwrócić skarżącej (...) Spółki Akcyjnej w K. uiszczoną opłatę stałą od skargi w kwocie 200 (dwieście) złotych.

SSA Olga Gornowicz-Owczarek SSA Grzegorz Stojek SSA Lucjan Modrzyk

Sygn. akt V S 6/19

UZASADNIENIE

(...) Spółka Akcyjna w K. wniosła, po pierwsze, o stwierdzenie, że sprawie z jej powództwa przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w B. o zapłatę, sygn. akt XIV GNc 630/17 Sądu Okręgowego w (...), nastąpiła przewlekłość, po drugie, o przyznanie od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w (...) sumy pieniężnej w kwocie 20.000 zł, po trzecie, zasądzenie od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w (...) kosztów postępowania ze skargi o stwierdzenie przewlekłości. Jako okoliczności uzasadniające żądanie, Grupa (...) S.A. w K. przytoczyła to, że postępowanie w sprawie XIV GNc 630/17 Sądu Okręgowego w(...)zainicjowała pozwem z 20 listopada 2017 r., w którym zawarła wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, który – po uzupełnieniu na wezwanie Przewodniczącego w Sądzie Okręgowym – został częściowo został uwzględniony i w pozostałym zakresie oddalony postanowieniem z 25 stycznia 2018 r. Jej zażalenie z 19 lutego 2018 r. na to postanowienie zostało oddalone postanowieniem Sądu Apelacyjnego w

Katowicach z 2 lipca 2018 r., sygn. akt V AGz 401/18. Wobec otrzymania odpisu postanowienia Sądu Apelacyjnego skarżąca w dniu 30 lipca 2018 r. uiściła opłatę od pozwu w tej części, w której nie zwolniono jej od obowiązku jej uiszczenia. Sąd Okręgowy w dniu 31 stycznia 2019 r. wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. Mając na uwadze przebieg postępowania, skarżąca podniosła, że Sąd Okręgowy już w sierpniu 2018 r. mógł wydać nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, tymczasem jego bezczynność trwała 6 miesięcy.

Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Sądu Okręgowego w (...) wniósł o odrzucenie skargi, ewentualnie o jej oddalenie.

Podkreślił, że w sprawie, której dotyczy skarga o stwierdzenie przewlekłości postępowania, zarejestrowana pod sygn. akt XIV GNc 630/17, Sąd Okręgowy wydał już orzeczenie kończące postępowanie. Tymczasem taka skarga powinna być wniesiona w toku postępowania, którego dotyczy, na tym jego etapie, który obejmuje.

Zaprzeczył też 6-miesięcznej bezczynności w sprawie, o którą chodzi, a tym samym zasadności skargi o stwierdzenie przewlekłości postępowania sądowego. Przewodniczący w Sądzie Okręgowym dniu 30 sierpnia 2018 r. wydał bowiem zarządzenie o przedstawieniu akt sędziemu referentowi, który zarządził ich przedstawienie asystentowi sędziego. W dniu 15 września 2018 r. akta – w związku z ujawnieniem przez asystenta sędziego, że akta są niekompletne – zostały przekazane do sekretariatu Wydziału w celu ich skompletowania. Niezwłocznie po zwrocie przez sekretariat akt sprawy po ich skompletowaniu sędzia referent w dniu 13 grudnia 2018 r. polecił ich przedstawienie asystentowi w celu opracowania projektu nakazu zapłaty, który został przygotowany w dniu 21 stycznia 2019 r. Odpis nakazu zapłaty został wysłany stronom.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Skarga podlegała merytorycznemu rozpoznaniu.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jednolity w Dz. U. z 2018 r. poz. 75; dalej: ustawa o skardze), skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie. W przytoczonym przepisie chodzi o prawomocne zakończenie postępowania, którego skarga dotyczy (uchwała Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z 28 marca 2013 r., III SPZP 1/13, OSNP 2013, nr 23-24, poz.179). Jeżeli bowiem orzeczenie kończące postępowanie w danej sprawie nie jest prawomocne, postępowanie jeszcze się toczy.

Skargę o stwierdzenie przewlekłości w sprawie o sygn. akt XIV GNc 630/17 Sądu Okręgowego w (...)skarżąca wniosła w dniu 11 lutego 2019 r. (k. 11 akt V S 6/19 Sądu Apelacyjnego w Katowicach; dalej: akta V S 6/19).

W pozwie, który zainicjował wskazane postępowanie sądowe o zapłatę kwoty 1.924.283,03 zł z odsetkami od kwot i dat szczegółowo wskazanymi w pozwie, (...)Spółka Akcyjna w K. wniosła o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i nakazanie nim pozwanej, żeby w ciągu dwóch tygodni od jego doręczenia zaspokoila dochodzone roszczenie w całości wraz z kosztami, a w razie wniesienia przez pozwaną sprzeciwu od nakazu zapłaty wniosła o zasądzenie kwoty 1.924.283,03 zł z odsetkami od kwot i dat szczegółowo wskazanymi w pozwie (k. 2-3 akt XIV GNc 630/17 Sądu Okręgowego w (...)); dalej: akta XIV GNc 630/17). Sąd Okręgowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w dniu 21 stycznia 2019 r., a zarządzenie o doręczeniu jego odpisu stronom zostało wykonane w dniu 18 lutego 2019 r. (k. 1459-1462 akt XIV GNc 630/17). W dniu 8 marca 2019 r. pozwana (...) S.A. w B. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty, o którym była mowa (k. 16 akt V S 6/19).

Jak o tym była mowa, z art. 5 ust. 1 ustawy o skardze wynika, że w postępowaniu ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki ocenie pod kątem przewlekłości podlegają zarzuty skarżącego odnoszące się do przebiegu postępowania, od jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia, niezależnie od tego, na jakim etapie tego postępowania skarga została wniesiona (przywołana już

uchwała Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z 28 marca 2013 r., III SPZP 1/13). Ponieważ przed wniesieniem skargi o stwierdzenie przewlekłości postępowanie w sprawie sądowej, o którą chodzi, nie zostało prawomocnie zakończone, tym samym skarga została wniesiona w terminie do jej wniesienia, wynikającym z art. 5 ust. 1 ustawy o skardze.

Zatem skarga podlegała merytorycznemu rozpoznaniu.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy o skardze, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, z tym że przy tej ocenie uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilóści, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Z dotychczasowego wyводу wynika, że ocena ta odnosi się do zarzutów podmiotu skarżącego co do przebiegu postępowania.

Skarżąca sformułowała zarzuty dotyczące przebiegu postępowania od usunięcia braków fiskalnych pozwu do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym. Z uwagi na to, że nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o zapłatę roszczenia pieniężnego nie może być wydany, gdy według treści pozwu: 1) roszczenie jest oczywiście bezzasadne, 2) przytoczone okoliczności budzą wątpliwość, 3) zaspokojenie roszczenia zależy od świadczenia wzajemnego, 4) miejsce pobytu pozwanego nie jest znane albo gdyby doręczenie mu nakazu nie mogło nastąpić w kraju (art. 498 k.p.c.), a żadna z nich nie zachodziła, trzeba stwierdzić, że charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilóści nie stanowi usprawiedliwienia dla niewydania nakazu zapłaty – uwzględniając nawet okres urlopowy – już w połowie września 2018 r. Tymczasem został wydany dopiero w dniu 21 stycznia 2019 r. Niekompletność akt, do której odwołał się Skarb Państwa, nieobciążająca żadnej ze stron procesu, będąca kwestią wynikającą z organizacji pracy Sądu Okręgowego jako takiego, nie usprawiedliwia niewydania merytorycznego orzeczenia w sprawie przez czas, od którego przedstawiono akta sędziemu referentowi do dnia 21 stycznia 2019 r.

Zważywszy na wartość przedmiotu sporu, wskazującą na znaczenie sprawy o zapłatę dla strony, która wniosła skargę, co skarżąca podkreśliła w skardze, jak też na brak potrzeby rozstrzygnięcia w postępowaniu upominawczym skomplikowanych zagadnień faktycznych i prawnych sprawy, a przede wszystkim na nieprzyczynienie się przez żadną ze stron procesu, zwłaszcza przez skarżącą, do opóźnienia w wydaniu merytorycznego orzeczenia w sprawie, uznać należy, że doszło do przewłoki postępowania w sprawie zainicjowanej pozwem wniesionym w dniu 21 listopada 2017 r. (k. 2 akt XIV GNc 630/17), która do dnia wniesienia skargi nie została prawomocnie zakończona. Zachodziła więc podstawa do stwierdzenia, że nastąpiła przewlekłość postępowania w postępowaniu w sprawie z powództwa (...)S.A. w K. przeciwko (...) S.A. w B. o zapłatę, sygn. akt XIV GNc 630/17 Sądu Okręgowego w (...) (art. 12 ust. 2 ustawy o skardze). Dotychczasowe postępowanie, zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, trwa bowiem dłużej niż jest to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych sprawy, w której dotąd nie wystąpiła potrzeba rozstrzygnięcia tego rodzaju zagadnień (art. 2 ust. 1 ustawy o skardze).

Zgodnie z art. 12 ust. 4 zdanie pierwsze i drugie ustawy o skardze, uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości od 2.000 do 20.000 złotych, nie mniej niż 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania. Stosownie do art. 12 ust. 4 zdanie trzecie i czwarte ustawy o skardze, sąd może przyznać sumę pieniężną wyższą niż 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, jeżeli sprawa ma szczególne znaczenie dla skarżącego, który swoją postawą nie przyczynił się w sposób zawiniony do wydłużenia czasu trwania postępowania, z tym że na poczet tej sumy zalicza się kwoty przyznane już skarżącemu tytułem sumy pieniężnej w tej samej sprawie.

Zważywszy na to, że od wniesienia pozwu postępowanie w sprawie trwa kilkanaście miesięcy, a minimalna suma pieniężna, która może być przyznana stronie skarżącej (2.000 zł) na podstawie art. 12 ust. 4 zdanie pierwsze

ustawy o skardze jest czterokrotnie większa od minimalnej sumy pieniężnej za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania (500 zł), zachodzi podstawa do przyznania skarżącej od Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezesa Sądu Okręgowego w (...)sumy pieniężnej w wysokości 2.000 zł. Grupa (...) S.A. w K. nie wykazała bowiem, by zachodziły tak szczególne okoliczności, żeby uzasadniały przyznanie sumy pieniężnej w kwocie jeszcze bardziej przekraczającej kwotę minimalną za każdy rok trwania postępowania (500 zł) od przyznanej, a tym bardziej w maksymalnej wysokości, jaka wynika z art. 12 ust. 4 zdanie pierwsze ustawy o skardze (20.000 zł).

Sąd uwzględniający skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki zasądza od Skarbu Państwa, na żądanie strony reprezentowanej w tym postępowaniu przez adwokata, koszty zastępstwa procesowego należne za prowadzenie spraw w postępowaniu zażaleniowym (uchwała Sądu Najwyższego z 21 czerwca 2006 r., III SPZP 1/06, OSNP 2007, nr 1-2, poz. 34).

Skarżąca wniosła o zasądzenie tych kosztów.

Ponieważ w aspekcie majątkowym skarga okazała się być zasadną w zakresie kwoty 2.000 zł, właśnie ta suma pieniężna wyznacza stawkę wynagrodzenia adwokackiego zależną od wartości przedmiotu zaskarżenia. Zgodnie z § 2 pkt 3 w związku z § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 z późn. zm.) stawka ta wynosi 450 zł, która podlegała zasądzeniu na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. tytułem kosztów postępowania ze skargi o stwierdzenie przewlekłości postępowania sądowego.

Ponieważ skarga o stwierdzenie postępowania w postępowaniu sądowym została uwzględniona, należało orzec o zwrocie uiszczonej od niej opłaty w kwocie 200 zł (art. 17 ust. 3 ustawy o skardze).

SSA Olga Gornowicz-Owczarek SSA Grzegorz Stojek SSA Lucjan Modrzyk

(...)

(...)

1. (...)

• (...)

• (...)

2. (...)

3. (...)